

Trybunał Konstytucyjny

Sygn. akt Ts 307/09

Wrocław, dnia 14 lipca 2011 r.

Pismo procesowe

w odpowiedzi na zarządzenie z dnia 30 czerwca 2011 r. wzywające do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej z dnia 18 grudnia 2009 r.

(1) Stosownie do wezwania z dnia 30 czerwca 2011 r. pragnę podkreślić, że art. 26 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 roku – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2001 roku pomimo, iż nie został wprost powołany w ostatecznym orzeczeniu o przysługujących Skarżącemu prawach to stanowił jego podstawę. Wynika to w ocenie Skarżącego z faktu ukształtowania przez ten właśnie przepis sytuacji, jaka była przedmiotem postępowania podatkowego oraz sądownoadministracyjnego. Na mocy bowiem tego przepisu doszło do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną i naruszenie praw podnoszone przez Skarżącego ma związek nie tylko z faktem nabycie w drodze darowizny udziałów w spółce jawnej, lecz również z tym, że darowane mu udziały związane były z prawem własności rzeczy stanowiących pierwotnie wkład do spółki cywilnej. Skarżący zauważa, że gdyby ustawodawca nie doprowadził art. 26 § 4 Ksh do przymusowego przekształcenia spółki cywilnej w jawną, to darowany majątek (stanowiący zakład) byłby objęty zwolnieniem z podatku od spadków i darowizn. Stanowił on bowiem pierwotnie współwłasność łączną wspólników cywilnych (darczyńców), a następnie stał się własnością spółki jawnej. W tym więc przymusowym przeniesieniu własności związanym z przymusowym przekształceniem spółki cywilnej w jawną Skarżący upatruje naruszenia swoich praw, gdyż doprowadziło to w efekcie do pozbawienia go prawa do zwolnienia od podatku darowizny, którą rodzice przekazali mu prowadzony zakład.

(2) Precyzując przedmiot skargi Skarżący wyjaśnia, iż oba wskazane zakresy zaskarżenia konstytucyjności art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 207 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym dnia 1 stycznia 2005 roku mają związek z wydanym w sprawie ostatecznym orzeczeniem. Uściślając należy wskazać że wskazany przepis jest niekonstytucyjny w zakresie, w jakim **zwolnienie nabycia przez zstępnego, w drodze darowizny, zakładu nie znajdowało zastosowania w przypadku darowania udziałów (ogółu praw i obowiązków) w spółce jawnej, której majątek stanowił zakład, powstałej w wyniku obligatoryjnego zgłoszenia do sądu rejestrowego spółki cywilnej, na mocy art. 26 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 roku – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.), pomimo spełnienia wszelkich innych warunków uzyskania zwolnienia.**

(3) Skarżący nabył w drodze darowizny od swoich rodziców ogół praw i obowiązków w spółce jawnej, której majątek stanowił zakład. W toku postępowania okazało się, że gdyby zakład był własnością rodziców bezpośrednio lub też założonej przez nich spółki cywilnej, to nabycie byłoby



zwolnione od podatku. Zakład ten był pierwotnie stworzony w ramach spółki cywilnej, a wyszedł z majątku jej wspólników do majątku spółki jawnej na mocy wskazanego przepisu Ksh. Skarżący uważa, że taka dyskryminacja przedsiębiorców działających w formie spółki jawnej w stosunku do tych działających w spółce cywilnej jest sprzeczna z Konstytucją. W każdym zaś przypadku nie sposób uznać za konstytucyjną taką sytuację, w której przedmiotowego przywileju podatkowego obywatele zostają pozbawieni przez ustawodawcę dokonującego przymusowego przekształcenia struktury własnościowej ich działalności gospodarczej. W zaistniałym stanie faktycznym nie było możliwości pozostania przy formie spółki cywilnej i przekształcenie spółki w jawną było niezależne od woli przedsiębiorców.

(4) Zgodnie z wezwaniem Skarżący wskazuje, że art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 207 ze zm.) w brzmieniu z dnia 1 stycznia 2005 roku, w zakresie w jakim zwolnienie nabycia przez małżonka lub zstępnych w drodze spadku lub darowizny zakładu wytwórczego, budowlanego, handlowego, usługowego lub jego części nie znajdowało zastosowania w przypadku darowania udziałów w spółce jawnej, pomimo spełnienia wszelkich innych warunków uzyskania zwolnienia, jest niezgodny z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 i art. 64 ust. 1 w związku z art. 20, art. 22 oraz art. 84 Konstytucji naruszając zasadę demokratycznego państwa prawnego oraz prawo własności Skarżącego w ten sposób, że został on zmuszony do zapłaty podatku nałożonego w sposób dyskryminacyjny. Z uwagi na to, że przedmiotowe zwolnienie obejmuje ze swej istoty jedynie przedsiębiorców wskazany przepis narusza konstytucyjną zasadę swobody działalności gospodarczej oraz zasadę równości w ten sposób, że nakładając na osoby prowadzące działalność gospodarczą w formie spółki jawnej, większe obciążenia, niż na wspólników cywilnych, doprowadza do bezpodstawnego pogorszenia sytuacji tych pierwszych łamiąc zasadę równości i sprawiedliwości opodatkowania.


(5) Art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 207 ze zm.) w brzmieniu z dnia 1 stycznia 2005 roku, w zakresie w jakim zwolnienie nabycia przez małżonka lub zstępnych w drodze spadku lub darowizny zakładu wytwórczego, budowlanego, handlowego, usługowego lub jego części nie znajdowało zastosowania w przypadku darowania udziałów w spółce jawnej, powstałej w wyniku obligatoryjnego zgłoszenia do sądu rejestrowego spółki cywilnej, na mocy art. 26 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 roku – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.), pomimo spełnienia wszelkich innych warunków uzyskania zwolnienia, jest niezgodny z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 i art. 64 ust. 1 w związku z art. 20, art. 22 oraz art. 84 Konstytucji naruszając zasadę demokratycznego państwa prawnego oraz prawo własności Skarżącego w ten sposób, że został on zmuszony do zapłaty podatku nałożonego w sposób dyskryminacyjny. Z uwagi na to, że przedmiotowe zwolnienie obejmuje ze swej istoty jedynie przedsiębiorców wskazany przepis narusza konstytucyjną zasadę swobody działalności gospodarczej oraz zasadę równości w ten sposób, że nakładając na osoby prowadzące działalność gospodarczą w formie spółki jawnej, przekształconej przymusowo ze spółki cywilnej, większe obciążenia, niż na wspólników cywilnych, doprowadza do bezpodstawnego pogorszenia sytuacji tych pierwszych łamiąc zasadę równości i sprawiedliwości opodatkowania. W demokratycznym państwie prawnym niedopuszczalne jest takie działanie ustawodawcy, który prowadzi do pogorszenia sytuacji majątkowej podatników w skutek ingerencji w strukturę własnościową prowadzonego przez nich przedsiębiorstwa, jeżeli działania te mają charakter dyskryminacyjny i doprowadzają do zróżnicowania sytuacji podmiotów, których nie różni żadna cecha relewantna, jak miało to miejsce w sprawie Skarżącego.

M

niezależnie od pisma

(6) W ocenie Skarżącego również art. art. 26 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 roku – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.) w brzmieniu na dzień 1 stycznia 2001 r., w zakresie w jakim przenosząc przymusowo własność składników majątkowych wchodzących w skład spółki cywilnej na rzecz spółki jawnej, pozbawił jej wspólników prawa do skorzystania z przysługujących im zwolnień w podatku od spadków i darowizn jest sprzeczny z art. 2, art. 20, art. 22 art. 32 ust. 1 i art. 64. Ust. 1 i 3 Konstytucji, gdyż narusza zasadę demokratycznego państwa prawnego i wynikającą z niej zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa i zasadę ochrony praw nabytych oraz zasadę równości wszystkich obywateli wobec prawa, gdyż doprowadził do dyskryminacyjnego pozbawienia części podmiotów – wspólników przymusowo przekształcanych spółek cywilnych – przysługujących im wcześniej zwolnień w podatku od spadków i darowizn, których istotą było zwolnienie od podatku „zmiany pokoleniowej” następującej w rodzinnym przedsiębiorstwie. Przepis ten naruszył zasadę swobody działalności gospodarczej oraz zasadę równości prowadząc do pogorszenia sytuacji podatkowej wspólników przekształconych spółek, godząc tym samym w prawo własności, gdyż przekształcenie to prowadzi do uszczuplenia majątku wspólników o należności podatkowe w razie przekazania w formie darowizny zakładu wchodzącego w skład spółki cywilnej przekształconej w spółkę jawną. Dokonane przekształcenie spółki cywilnej w jawną doprowadziło jej wspólników do pozbawienia prawa własności składników majątkowych wniesionych do spółki, zastępując je prawami korporacyjnymi, co uniemożliwiło skorzystanie z przedmiotowego zwolnienia podatkowego w związku z darowizną.

Łukasz Dziewoński



Radca prawny

W załączeniu:

- cztery odpisy pisma